A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2022. február 10.*

„Előzetes döntéshozatal – Érvényesség – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – A házasság felbontása iránti kérelem elbírálására vonatkozó joghatóság – EUMSZ 18. cikk – 2201/2003/EK rendelet – A 3. cikk (1) bekezdése a) pontjának ötödik és hatodik franciabekezdése – A joghatósággal rendelkező bíróság meghatározásához szükséges tartózkodási időtartamok közötti különbség – Az eljáró bíróság tagállamának belföldi szokásos tartózkodási hellyel rendelkező állampolgára és az ezen államban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező külföldi állampolgár közötti különbségtétel – Állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetés – Hiány”

A C-522/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2020. október 19-án érkezett, 2020. szeptember 29-i határozatával terjesztett elő az

OE

és

VY

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Prechal, a második tanács elnöke, a harmadik tanács elnökeként eljárva, J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi (előadó) és N. Wahl bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Európai Unió Tanácsa képviseletében M. Balta és T. Haas, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviseletében M. Wasmeier és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 338., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 243. o.; helyesbítések: HL 2013. L 82., 63. o.; HL 2018. L 33., 5. o.) 3. cikke (1) bekezdése a) pontja hatodik franciabekezdésének érvényességére, valamint az említett rendelkezés esetleges érvénytelenségének lehetséges következményeire vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet az OE és felesége, VY közötti, a házasságuk felbontására irányuló, osztrák bíróságokhoz benyújtott kérelemmel kapcsolatos jogvita keretében terjesztették elő.

A jogi háttér

3 A házassági ügyekben és a házastársaknak a közös gyermekekkel kapcsolatos szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. május 29-i 1347/2000/EK tanácsi rendelet (HL 2000. L 160., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 209. o.) – amelyet 2005. március 1-jétől hatályon kívül helyezett a 2201/2003 rendelet – (12) preambulumbekezdése szerint:

„Az e rendeletben elfogadott joghatósági okok azon a szabályon alapulnak, hogy valós kapcsolatnak kell lennie az érintett fél és a joghatóságot gyakorló tagállam között; ezen okok kiválasztása annak a ténynek az eredménye, hogy azok különböző nemzeti jogrendszerekben léteznek, és a többi tagállam által elfogadottak.”

4 A 2201/2003 rendelet (1) preambulumbekezdése szerint:

„Az Európai Közösség célul tűzte ki egy szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtését, ahol biztosított a személyek szabad mozgása. E célból a Közösségnek egyebek között olyan intézkedéseket kell elfogadnia a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén, amelyek a belső piac megfelelő működéséhez szükségesek.”

5 E rendelet „Hatály” című 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ezt a rendeletet a bíróság jellegétől függetlenül az alábbiakkal kapcsolatos polgári ügyekben kell alkalmazni:

a) a házasság felbontása, különválás vagy a házasság érvénytelenítése;

[…]”

6 Az említett rendelet „Általános joghatóság” című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A házasság felbontásával, különválással vagy a házasság érvénytelenítésével kapcsolatos ügyekben annak a tagállamnak a bíróságai rendelkeznek joghatósággal,

a) amelynek területén:

– a házastársak szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek, vagy

– a házastársak legutóbb szokásos tartózkodási hellyel rendelkeztek, amennyiben egyikük még mindig ott tartózkodik, vagy

– az alperes szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy

– közös kérelem esetén a házastársak egyike szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy

– a kérelmező szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, ha a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább egy évig ott tartózkodott, vagy

– a kérelmező szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, amennyiben a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább hat hónapig ott tartózkodott, és vagy az érintett tagállam állampolgára, vagy az Egyesült Királyság és Írország esetében ott van a »domicile«-ja;

b) amelynek mindkét házastárs állampolgára, illetve az Egyesült Királyság és Írország esetében mindkét házastárs ott rendelkezik »domicile«-lal (lakóhellyel).

(2) E rendelet alkalmazásában a »domicile« (lakóhely) megegyezik az Egyesült Királyság és Írország jogrendszerében alkalmazott kifejezés jelentésével.”

7 A hivatkozott rendelet „A 3., 4. és 5. cikk szerinti joghatóság kizárólagos jellege” című 6. cikke így rendelkezik:

„Azon házastárs ellen, aki:

a) valamely tagállam területén szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik; vagy

b) valamely tagállam állampolgára, vagy az Egyesült Királyság és Írország esetében e tagállamok egyikének területén »domicile«-lal rendelkezik, más tagállam bíróságai előtt csak a 3., 4. és 5. cikk alapján perelhető.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

8 2011. november 9-én az olasz állampolgárságú OE és a német állampolgárságú VY házasságot kötött Dublinban (Írország).

9 A kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információk szerint 2018 májusában OE elhagyta a pár írországi közös szokásos tartózkodási helyét, és 2019 augusztusától Ausztriában él.

10 2020. február 28-án, azaz több mint hat hónapos ausztriai tartózkodási időtartam után OE kérelmet nyújtott be a Bezirksgericht Döblinghez (döblingi kerületi bíróság, Ausztria) a VY-nal kötött házassága felbontása iránt.

11 OE azt állítja, hogy az eljáró bíróság államától eltérő tagállam állampolgára, aki a házasság felbontása iránti kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően csak hat hónapig tartózkodott az utóbbi állam területén, az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének tiszteletben tartása alapján hivatkozhat arra, hogy a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik franciabekezdése alapján az említett utóbbi állam bíróságainak joghatósága alá tartozik, ami egyenértékű az említett rendelkezés ötödik franciabekezdése alkalmazásának mellőzésével, amely e kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább egyéves tartózkodási időt ír elő.

12 2020. április 20-i határozatával a Bezirksgericht Döbling (döblingi kerületi bíróság) elutasította OE kérelmét, mivel úgy ítélte meg, hogy nem rendelkezik joghatósággal annak elbírálására. E bíróság szerint a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik és hatodik franciabekezdésében foglalt, állampolgárságon alapuló megkülönböztetés célja annak elkerülése, hogy a kérelmező csalárd módon érhesse el egy adott tagállam bíróságai joghatóságának elismerését.

13 A fellebbezés tárgyában eljáró Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (polgári ügyekben eljáró regionális bíróság, Bécs, Ausztria) 2020. június 29-i végzésével helybenhagyta a Bezirksgericht Döbling (döblingi kerületi bíróság) határozatát.

14 OE felülvizsgálati kérelmet nyújtott be e végzéssel szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz, az Oberster Gerichtshofhoz (legfelsőbb bíróság, Ausztria).

15 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik és hatodik franciabekezdésében az érintett személy tényleges tartózkodásának időtartama alapján tett megkülönböztetés kizárólag az állampolgárság kritériumán alapul. A kérdést előterjesztő bíróság – emlékeztetve arra, hogy vannak olyan személyek, akik valamely tagállamban születtek és nőttek fel, de nem rendelkeznek annak állampolgárságával – megállapítja, hogy ez a kritérium nem jelenít meg kellően lényeges különbséget az érintett személy beilleszkedése és az érintett tagállammal fennálló kapcsolatának szoros jellege tekintetében. Következésképpen kétségei vannak a 2201/2003 rendelet e rendelkezéseiből eredő eltérő bánásmódnak az EUMSZ 18. cikkben foglalt, az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével való összeegyeztethetőségét illetően.

16 Ezenkívül abban az esetben, ha ez az eltérő bánásmód ellentétes lenne a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy ebből milyen jogi következtetéseket kell levonni az alapügyhöz hasonló ügyben.

17 E körülmények között az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Sérti-e a [2201/2003] rendelet 3. cikke [(1) bekezdése] a) pontjának hatodik franciabekezdése az EUMSZ 18. cikkben szereplő hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét azáltal, hogy e rendelkezés a kérelmező állampolgárságától függően […] [e] rendelet 3. cikke [(1) bekezdése] a) pontjának ötödik franciabekezdéséhez képest a kérelmező rövidebb tartózkodási időtartamát írja elő a tartózkodási hely szerinti állam bíróságai joghatóságának feltételeként?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén:

A hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének ilyen megsértése ahhoz vezet-e, hogy a [2201/2003] rendelet 3. cikke [(1) bekezdése] a) pontjának ötödik franciabekezdésében foglalt alapelvnek megfelelően valamennyi kérelmező esetében – állampolgárságuktól függetlenül – a 12 hónapos tartózkodási időtartam a tartózkodási hely szerinti joghatóságra való hivatkozás feltétele, vagy valamennyi kérelmező esetében hat hónapos tartózkodási időtartam feltételéből kell kiindulni?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

18 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 18. cikkben foglalt, az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével ellentétes-e, hogy a kérelmező szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam bíróságainak a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik franciabekezdésén alapuló joghatóságát a kérelmező kérelem benyújtását közvetlenül megelőző tartózkodásának minimális időtartamától teszik függővé, amely időtartam az e rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik franciabekezdésében meghatározottnál hat hónappal rövidebb amiatt, hogy az érintett személy e tagállam állampolgára.

19 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a hátrányos megkülönböztetés tilalma vagy az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartása megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és hogy az eltérő helyzeteket ne kezeljék ugyanúgy, hacsak ez a különbségtétel objektív módon nem igazolható (lásd többek között: 2020. december 17-i Centraal Israëlitisch Consistorie van België és társai ítélet, C-336/19, EU:C:2020:1031, 85. pont; 2021. március 25-i Alvarez y Bejarano és társai kontra Bizottság ítélet, C-517/19 P és C-518/19 P, EU:C:2021:240, 52. és 64. pont).

20 Az eltérő helyzetek hasonló jellegét az azokat jellemző tényezők összességére tekintettel kell értékelni. E tényezőket – többek között – a szóban forgó különbségtételt létrehozó uniós aktus tárgyának és céljának fényében kell meghatározni és értékelni. Ezen túlmenően tekintetbe kell venni azon szabályozási terület elveit és céljait, amelyhez a szóban forgó aktus tartozik (lásd többek között: 2019. június 6-i P. M. és társai ítélet, C-264/18, EU:C:2019:472, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. december 19-i HK kontra Bizottság ítélet, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, 67. pont).

21 A Bíróság továbbá az egyenlő bánásmód elvének az uniós jogalkotó általi betartásának bírósági felülvizsgálata tekintetében azt is megállapította, hogy az uniós jogalkotó a ráruházott hatáskörök gyakorlása során széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amikor politikai, gazdasági és társadalmi döntéseket igénylő területen jár el, és amikor összetett értékelést és mérlegelést kell végeznie. Így csupán az e területen meghozott intézkedésnek a hatáskörrel rendelkező intézmények által elérni kívánt céllal kapcsolatos nyilvánvalóan alkalmatlan jellege lehet kihatással az ilyen intézkedés jogszerűségére (lásd különösen: 2019. június 6-i P. M. és társai ítélet, C-264/18, EU:C:2019:472, 26. pont).

22 Mindazonáltal ezen ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jogalkotónak a választását még ilyen jogkör birtokában is objektív és a szóban forgó szabályozás által követett célnak megfelelő megfontolásokra kell alapoznia (2019. június 6-i P. M. és társai ítélet, C-264/18, EU:C:2019:472, 27. pont).

23 A fent felidézett elvek fényében kell megvizsgálni, figyelembe véve különösen a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott joghatósági szabályok célját, hogy az OE-hez hasonló kérelmező – aki az állampolgárságától eltérő tagállam területén rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, és aki e tagállam bíróságán indít házasság felbontása iránti eljárást – olyan helyzetben van-e, amely nem hasonlítható össze az említett tagállam állampolgárságával rendelkező kérelmező helyzetével, és így nem ellentétes a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével, ha az ilyen kérelmezőtől a keresete benyújtásához az ugyanazon tagállam területén való tartózkodás hosszabb időtartamot követelnek meg.

24 Amint az a 2201/2003 rendelet (1) preambulumbekezdéséből kitűnik, e rendelet a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtését tűzte ki célul, ahol biztosított a személyek szabad mozgása. Ennek érdekében a rendelet a II. és III. fejezetében többek között a házasság felbontásával kapcsolatos határozatok tekintetében fennálló joghatóságra, illetve az azok elismerésére és végrehajtására irányadó szabályokat állapít meg, amely szabályok a jogbiztonság biztosítását célozzák (2021. november 25-i IB [Házastárs szokásos tartózkodási helye – Házasság felbontása] ítélet, C-289/20, EU:C:2021:955, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 E kontextusban a 2201/2003 rendelet 3. cikke, amely e rendelet II. fejezetében található, meghatározza a házasság felbontása, a különválás és a házasság érvénytelenítése tekintetében irányadó joghatóságra vonatkozó általános kritériumokat. Ezek az objektív, alternatív és kizárólagos jellegű kritériumok megfelelnek annak a követelménynek, hogy a szabályozást a házasság felbontásával kapcsolatos viták sajátos igényeihez kell igazítani (2021. november 25-i IB [Házastárs szokásos tartózkodási helye – Házasság felbontása] ítélet, C-289/20, EU:C:2021:955, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

26 E tekintetben, bár a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának első, második, harmadik és negyedik franciabekezdése kifejezetten hivatkozik a házastárs és az ellenérdekű fél szokásos tartózkodási helyére, a rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik franciabekezdése, valamint 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik franciabekezdése lehetővé teszi a *forum actoris* joghatósági szabályának alkalmazását (2021. november 25-i IB [Házastárs szokásos tartózkodási helye – Házasság felbontása] ítélet, C-289/20, EU:C:2021:955, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 Ezen utóbbi rendelkezések ugyanis bizonyos feltételek mellett elismerik a házasság felbontásával kapcsolatos jogvitákra vonatkozóan azon tagállam bíróságának joghatóságát, amelynek területén a kérelmező szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik.

28 Így a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik franciabekezdése ilyen joghatóságot ír elő, ha a kérelmező a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább egy évig ott tartózkodott, míg ugyanezen rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik franciabekezdése a kérelmező tartózkodási idejét a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző hat hónapra csökkenti abban az esetben, ha a kérelmező az érintett tagállam állampolgára (2016. október 13-i Mikołajczyk ítélet, C-294/15, EU:C:2016:772, 42. pont).

29 Az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a 2201/2003 rendelet 3. cikkében meghatározott joghatósági szabályok, beleértve az említett cikk (1) bekezdése a) pontjának ötödik és hatodik franciabekezdésében foglaltakat is, arra irányulnak, hogy egyensúlyt biztosítsanak egyrészt a személyek Európai Unión belüli mobilitása – különösen azáltal, hogy védik a házastárs jogait, aki a házassági válság következtében elhagyta a közös tartózkodási hely szerinti tagállamot –, másrészt a jogbiztonság, különösen a másik házastárs jogbiztonsága között azáltal, hogy garantálják a kérelmező és azon tagállam közötti valós kapcsolat meglétét, amelynek bíróságai joghatósággal rendelkeznek az érintett házasság felbontására vonatkozó határozat meghozatalára (lásd ebben az értelemben: 2016. október 13-i Mikołajczyk ítélet, C-294/15, EU:C:2016:772, 33., 49. és 50. pont; 2021. november 25-i IB [Házastárs szokásos tartózkodási helye – Házasság felbontása] ítélet, C-289/20, EU:C:2021:955, 35., 44. és 56. pont).

30 Márpedig az annak biztosítására irányuló cél szempontjából, hogy valós kapcsolat álljon fenn azon tagállammal, amelynek bíróságai e joghatósággal rendelkeznek, az e tagállam állampolgárságával rendelkező kérelmező, aki a házassági válság miatt elhagyja a házaspár közös szokásos tartózkodási helyét, és úgy dönt, hogy visszatér a származási országába, főszabály szerint nincs összehasonlítható helyzetben az olyan kérelmezővel, aki nem rendelkezik az említett tagállam állampolgárságával, és aki a házassági válság miatt elköltözik onnan.

31 Az első esetben, bár a házastárs állampolgársága nem elegendő annak megállapításához, hogy teljesülnek-e a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik franciabekezdésében foglalt feltételek, mégis meg lehet állapítani, hogy a házastársat milyen kapcsolat fűzi az érintett tagállamhoz, már csak azért is, mert ez a személy e tagállam állampolgára, és ahhoz szükségszerűen intézményi és jogi, valamint általában kulturális, nyelvi, társadalmi, családi vagy vagyoni kötelékek fűzik. Az ilyen összekötő kapocs tehát már hozzájárulhat a kérelmező, és azon tagállam közötti valós kapcsolat meghatározásához, amelynek bíróságai e joghatóságot gyakorolják.

32 Ezt az értékelést alátámasztják a házassági ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, ún. „Brüsszel II” egyezményre vonatkozó, Borrás által kidolgozott magyarázó jelentés (HL 1998. C 221., 1. o.) 32. pontjában kifejtett megfontolások, amely egyezmény a 2201/2003 rendelet szövegét vette alapul. E megfontolások szerint ugyanis az állampolgárság kritériuma, amely immár a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik franciabekezdésében szerepel, „garantálja, hogy a szóban forgó tagállammal már fennáll a kapcsolat”.

33 Általában nem ez a helyzet az olyan házastárs esetében, akik házassági válságot követően úgy dönt, hogy olyan tagállamba költözik, amelynek nem állampolgára. A házastársnak ugyanis házassága előtt a legtöbb esetben soha nem volt az adott tagállam állampolgáraihoz hasonló kapcsolata

ezzel a tagállammal. A kérelmező, és azon tagállam közötti kapcsolat intenzitása, amelynek bíróságai joghatósággal rendelkeznek az érintett házassági kapcsolat felbontásáról való határozathozatalra, következésképpen észszerűen meghatározható más tényezők segítségével is, ilyen például ebben az esetben az a követelmény, hogy a kérelmezőnek a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően meglehetősen hosszan, legalább egy évig e tagállam területén kell tartózkodnia.

34 Egyébiránt a joghatósággal rendelkező bíróságok tagállamának területén közvetlenül a kérelem benyújtása előtti tényleges tartózkodás minimális időtartamával kapcsolatos eltérés attól függően, hogy a kérelmező e tagállam állampolgára-e, vagy sem, olyan objektív tényezőn alapul, amely szükségszerűen ismert a kérelmező házastársa előtt, nevezetesen házastársának állampolgárságán.

35 E tekintetben attól kezdve, hogy a házastárs a házasság válsága miatt az új szokásos tartózkodási hely létesítése céljából elhagyja a pár szokásos tartózkodási helyét, és visszatér az állampolgársága szerinti tagállam területére, a másik házastárs számíthat arra, hogy a házasság felbontása iránti kérelmet adott esetben e tagállam bíróságaihoz nyújtják be.

36 Mivel e másik házastárs jogbiztonságának tiszteletben tartását, legalábbis részben, az az intézményi és jogi kapcsolat garantálja, amelyet a házastársának állampolgársága jelent azon tagállam tekintetében, amelynek bíróságai az érintett házasság felbontására joghatósággal rendelkeznek, az uniós jogalkotó nem járt el nyilvánvalóan helytelenül, amikor figyelembe vette ezt a kapcsolatot a kérelmezőtől megkövetelt, az állampolgársága szerinti tagállam területén eltöltött tényleges tartózkodási idő meghatározásakor, hiszen ez a kapcsolat különbözteti meg az utóbbi kérelmező helyzetét az olyan kérelmezőétől, aki nem állampolgára az érintett tagállamnak.

37 Az uniós jogalkotó által a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik és hatodik franciabekezdésében tett megkülönböztetés azon a vélelmen alapul, hogy az állampolgár főszabály szerint szorosabb kapcsolatban áll a származási országával, mint az a személy, aki nem állampolgára az érintett államnak.

38 Tekintettel azonban arra a célkitűzésre, hogy valós kapcsolat álljon fenn a kérelmező és azon tagállam között, amelynek bíróságai joghatósággal rendelkeznek az érintett házasság felbontására, a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik franciabekezdésében meghatározott, a kérelmező állampolgárságán alapuló kritérium objektív jellege nem vitatható az uniós jogalkotó e kritérium elfogadására vonatkozó mérlegelési mozgásterének megkérdőjelezése nélkül.

39 Ezenkívül a Bíróság az érintett személy állampolgárságán alapuló kritérium tekintetében azt is elfogadta, hogy még ha egy általános és elvont szabályozás bevezetése marginális helyzetekben esetenként hátrányokkal is jár, az uniós jogalkotónak nem lehet felróni a kategorizálás alkalmazását, mivel az az általa követett célra tekintettel természeténél fogva nem jelent hátrányos megkülönböztetést (lásd analógia útján: 1980. október 16-i Hochstrass kontra Bíróság ítélet, 147/79, EU:C:1980:238, 14. pont; 2010. április 15-i Gualtieri kontra Bizottság ítélet, C-485/08 P, EU:C:2010:188, 81. pont).

40 A jelen esetben nem lehet felróni az uniós jogalkotónak, hogy a *forum actoris* joghatósági szabály alkalmazása során részben a kérelmező állampolgárságának kritériumára támaszkodott annak érdekében, hogy megkönnyítse a valós kapcsolat meghatározását azzal a tagállammal, amelynek bíróságai joghatósággal rendelkeznek az érintett házasság felbontásának elbírálására, azáltal, hogy

a házasság felbontása iránti kereset elfogadhatóságát az adott tagállam állampolgárságával rendelkező kérelmező esetében rövidebb előzetes tartózkodási idő teljesítéséhez köti, mint amit az adott tagállam állampolgárságával nem rendelkező kérelmezőtől megkövetel.

41 Ebből következik, hogy tekintettel arra a célkitűzésre, hogy a kérelmező és azon tagállam között, amelynek bíróságai hatáskörrel rendelkeznek az érintett házasság felbontásának elbírálására, valós kapcsolat legyen, az uniós jogalkotó által tett különbségtételnek megfelelően a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik és hatodik franciabekezdése szerinti, a kérelmező állampolgárságára vonatkozó kritérium alapján történő megkülönböztetés nem minősül az EUMSZ 18. cikk által tiltott az állampolgárságon alapuló eltérő bánásmódnak.

42 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 18. cikkben foglalt, az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmát úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy a kérelmező szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam bíróságainak a 2201/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik franciabekezdésén alapuló joghatóságát a kérelmező kérelem benyújtását közvetlenül megelőző tartózkodásának minimális időtartamától teszik függővé, amely időtartam az e rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik franciabekezdésében meghatározottnál hat hónappal rövidebb amiatt, hogy az érintett személy e tagállam állampolgára.

A második kérdésről

43 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második kérdést nem kell megvizsgálni.

A költségekről

44 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 18. cikkben foglalt, az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy a kérelmező szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam bíróságainak a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik franciabekezdésén alapuló joghatóságát a kérelmező kérelem benyújtását közvetlenül megelőző tartózkodásának minimális időtartamától teszik függővé, amely időtartam az e rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik franciabekezdésében meghatározottnál hat hónappal rövidebb amiatt, hogy az érintett személy e tagállam állampolgára.

Aláírások